

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 16.

Lýsingarprisur fyrri pottreglu: 30 øyr. á forsiðuni,
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leyggardagin 18. april 1936.

Kestur kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bilsagt á posthúsinum, brævasvarastøðum
og skrivastovuni. Telf. 145.

10. árg.

„At sætte en Ære i sin Skændsel“ ella sambandsins sigursreyp.

I »Dimmalættinge« hava politiskar hugleiðingar og yvirli av og á síðani eykatingsetuna, í mars var, stungið hoveðið undan kavi sum trøllið úr eskjunum fyrri ikki at siga ketta upp úr høvda-trøði. Tí eingin lesandi, ið hevur hylling á teim politisku víður-skiftunum, og enn og minni tey og teir, sum heinleisðs hava tikið tått í tí politiska stríðinum, hevur við sínum besta og ærligasta vilja funnið grund og samføra meining í »Dimma-lættinge« atburði í hesum.

Hvat sipar t. d. hetta heiðrða blað til, tá ið tað sjálvglat og stórrað sigur sambandið at hava vunnið sigur í seinastu tingsetu? Hvarji serstok sambandsmál, posetiv samfelagsmál, hevur sambandið útið á tingi nú seinast?

Við okkara reiðiliga vilja duga vit ikki at finna nakað. So í tí posetiva, í tí framburðs-liga fyrri land og fólk í hesari krepputíð hevur blaðið ongur sigur at vísa á. Og hvat ið viðvíkjur tí negativa, andróðr-inum ímóti positivari handling — her er sambandið tessverri minni enn so eigasort við »sigurs« — skuldi blaðið valla kunna reypa av. Men so logið tað ljóðar, tyktist tað at vera so øvugt, at hetta okkara størsta blað vil leggja sigurs krans á høvur sambandsins fyrri tess »hepna« sturv sum negativur, afturhaldsfaktor á Føroya lög-tingi. At so er, er tessverri ikki at ivast í. Tað gongur tyðiliga út av tess skrivan um, hvussu sambandsins stóða um at útseta t. d. hitt stóra figgjarmálið um financiering og stabilisering av figgjarviðurskiftunum signaði.

»At sætte en Ære i sin Skændsel,« er tað nakað, ið eitur. Tað hevur ið ikki millum manna verið nakað háberisligt skoðs-mál at fingið hetta orðatak á seg. Men er tað ikki nakað av »at sætte en Ære i sin Skændsel« í hesi tíð, tá ið okkara fólk rópar eftir hjálpi, eftir at okkara lands kosnu menn skulu skunda sær, ikki drála ein tíma við at handla, við at gera alt tað, ið evnið røkka, fyrri at kunna hjálpa, fyrri at orka at hjálpa

— er tað ikki »en rædsom Skændsel« fyrri tættvið størsta flokkin í Føroyum í hesum tíðum at erpa sær av, at hann kundi orka at ávirka meirlutan á tingi at fella eitt uppskot, ið vildi givið tinginum 230.000 kr. í ár-ligari inntøku sum stuðul og hjálp til okkara neyðstadda vinnuliv, lond og fólk?

Tilfikan sigur vil vist fáur politiskur flokkur misunna »Dimmalættinge« at færa stór-orðað breggi av.

„Ikke mere Enighed.“

Hann, ið hevur havt høvi at fylgja við í føroyskum politikki tey seinastu árin, má ássanna, at einki hóskar betri sum yvir-skrift yvir sambandinum enn tey orð, ið standa omanfyri hesa grein: »Ikke mere Enighed.«

Tá hesi orð stóðu sum odda-grein í »Dimmalættinge«, hvakk eg eitt sindur við og segði við meg sjálfan, at nú er »Dimma.« farin at skriva gravtalu yvir seg sjálva og sambandsflokkin. Men so hvørt sum eg kom eitt sindur fram í greiðina, sá eg, at hin gamla royndi at sparka eftir teim føroysku socialistunum, tí at teir í lögtinginum av og á hava átalad tey óhovisku orð, sum sambandsmenn — serliga fólkatingsmaðurin, hava slongt út eftir ríkisstjórnini, særstakliga eftir forsætisráðhærranum, herra Stauningi.

Tað er rætt, at eg — eingin annar javnaðarmaður — í lög-tinginum tvær ferðir havi svarað til, tá mær tyktist, at hr. Samuelsen gjørdi Stauningi órætt. Hr. Samuelsen situr jú sum limur av danska ríkisdegnum og hevur høvi har at loypa á Stauning so ofta, sum hann finnur tað fyrri gott. Hvi koma upp til Føroyar at gera tað, tá Stauning ikki hoyrir? Tað var meira mansligt at sagt honum sann-leikan beint í eyguni. Tað gera vit javnaðarmenn.

Vit samtykkja ikki hr. Staunings stóðu í Grønlandsmálinum. Hetta veit Stauning ógviliga væl; men harfyri samtykkja vit ikki tað, at hr. Samuelsen stendur og

spillur Stauning út uppá bakið. Tað er ikki til nakað gagn — tvørturímóti.

Hr. Samuelsen er vinstru-maður og vápnadragari hjá yvir-klassanum í Danmark. Hovdu hansara partamenn í Danmark styðjað hann og kravt av Stauning, at hann skuldi opnað Grønland, so gjørdi hann tað óivað; men Samuelsen partamenn eru verri enn Stauningur. Hvi sigur hr. Samuelsen ikki tað?

Sambandsmenn í lögtinginum lupu á Stauning og á amtmanin og á hvønn annan. Gud skal vita, hvønn teir ikki lupu á. Í sambandsflokkinum er »ikke mere Enighed«, — og sambands-flokkurin kann hóskandi nevast »Et Parti i Opøsninge«.

Í Grønlandsmálinum var hr.

Vigd verður henda

YRKING

hjúnunum Hannu Malenu og Hans Andreas
Joensen Kvívík, ið mistu einkarsonin, einkarbarðið.

Eina vit sita á foldum,
burtur er einkarsonur vár
— fjaldur undir moldum.
Hvor veit í neyðini ráð!

Sárt sviður sorgin í sál,
ei veit eg nokur ráð

saknur um einkarson vár
brennur sum heitasta bál.

Skuggamyndir í streymi!
dregur á náttmyrkum dreymi
gandaðir hestar í teymi
— ah, einkarsonur vár, eyði!

Livsvón vár er horvin,
tíndu tær burtur vár mátt,
íllsku gandakvinnur
ristu rúnur á mánbleiku nátt.

Kundi meg min ráma
tey, deyðans sjónleysa ham,
tá skuldi meg tíni dána
fyrri gávu, tú tókst frá mær.

Máttleysur eg eina siti
móti deyðans altvaldandi makt
— bert Gud lýsir frið og signing
á míni sorgtungu vakt.

Eina vit eftir sita
við friðleysan vekur og blund.
Hugin vár leitast so víða
á sálar gudvígdu grund.

MAGNUS SKÆLING

Jacob Nielsen orðførari fyrri
javnadarmflokkin.

Róða hansara, sum er prentað
aðrastaðni í hesum blaði, prógv-ar, at javnaðarmenn nú eins og
fyrir leggja alla orku á at fáa
Føroyingum friðari ræsur í Grøn-landi.

J. H. Danbjørg.

Grønlandsmálið.

Tá ið Grønlandsmálið var til
aðru viðgerð á tingi, flutti parta-maður okkara, hr. J. Nielsen
úr Vági fram hesa røðu:

»Tað er av størsta týðningi at
fáa friðari ræsur í Grønlandi, og
vit javnaðarmenn vilja av øllum
alvi arbeida fyrri at fremja hetta
mál.

Eg rokni við, at Føroyingar
ikki hava drivið stórvægis ólóg-liga jakt í Grønlandi. Tí eg kenni
tað av erfaring, at vit kunna
ikki koma nøkrum í skotmál,
hvorki kópi, fugli ella øðrum
djórum.

Eg havi ongatíð verið úti fyrri,
at inspektionin hevur verið
órimilg ímóti mær uttan ein-a-ferð, tá hon varð uppøst av
Grønendingum.

Hvat ið fiskaslagnum inni við
land viðvíkur, má tað sjálvandi
vera sama slagðið sum úti á
bankunum, tí fiskurin kemur
jú frá havinum og fer líka inn
á botn í firdunum og deils
norður við øllum landinum.

Eg havi einki at innvenda
ímóti teim ráðandi í Grønlandi,
teir hava verið blíðir og týðir
móti mær, tó eru teir ikki allir
eins — tvørturímóti.«

Eykatingsetan 1936.

Financiering og stabilisering av
figgjarviðurskiftunum
í Føroyum.

Endað.

P. M. Dam (framhald):

Sambandið hevur valt ta søgu-ligu sambandsku stóðu at útseta
viðgerðina av málinum til næstu
tingsetu. — Hetta er ein lógin
stóða aftan á tey orð — ta talu,
ið framsøgumaður sambandsins
belt í áðni. Hann undirstrikaði
F. S. orð: okkurt má gær-ast,
men ger einki. Eg loyvi
mær at leggja sambandinum tey
ráð ikki at handla oftani soleiðis.
Ein tilik stóða er ikki livgandi
fyrri ein flokk. Tað kann ikki
annað enn koma aftur um
brekku, at sambandið í besta
lagi útsetur málið eitt ár. Men
vit kundu politiskt sagt: sam-bandið um tað! Men málið og
uppgávan eru so háttad, at allar
síðuinteressur megu víkja fyrri
ynskinum um at fáa tað framt.

Sambandið fall í hesum máli.
Enn kundu Kr. Holm-Jacobsen
og vinnuflokkurin lofi sær við
at fylgja javnaðarmánum.

Eg vil fyrri sakina vóna, at
Føroya fólk ikki kemur at siga
um vinnuflokkin og hansara
oddamann Chr. Holm-Jacobsen:

Mene, mene, tekul ufarsin.

Talarin kom so inn á javna-darmannauppskotið, sum áður
hevur verið prentað her í
blaðnum.

Holm-Jacobsen

takkaði Zachariasen og Dam,
men helt hann broytingarnar,
socialistarnir og sjálvstýrismenn
høvdu gjørt, ikki vera góðar. —